

Stanica

Stanica v budove starej, no stále funkčnej železničnej zastávky Žilina-Záriečie, je od roku 2003 spojením nezávislého kultúrneho priestoru, umeleckého laboratória a kolektívu aktivistov. Na neoznačnej mape súčasnosti chceme byť prestupným uzlom, v ktorom sa kriticky uvažuje, tvorí a vzdeláva. Pokračujeme v písaní príbehu malej stanice, kde sa vždy križovali cesty miestnych obyvateľov i cestujúcich zďaleka.

Stanicu prevádzkuje občianske združenie Truc sphérique, ktoré vzniklo v roku 1998. Stanica patrí do medzinárodnej siete nezávislých kultúrnych inštitúcií (napríklad network Trans Europe Halles), ktoré vznikli na báze občianskych iniciatív mladých ľudí revitalizujúcich prázdne industriálne a obchodné objekty na priestory pre súčasné umenie a kultúrno-sociálne aktivity.

Okrem festivalov, predstavení, koncertov, premietaní, výstav, workshopov, rezidenčného centra pre mladých umelcov, kaviarne a ďalších aktivít, Stanica naďalej slúži ako čakáreň a predajné miesto lístkov na vlak zo Žiliny do Rajca. Výsledkom je zaujímavé spojenie progresívnych kultúrnych, vzdelávacích a spoločenských aktivít s verejným priestorom (širokou verejnosťou).

Dvojnásobný priestor

Rok 2010 bol dvanástym rokom existencie našej organizácie a siedmym rokom v budove Stanice Žilina-Záriečie. Naše aktivity v roku 2010 sme nazvali prívlastkom „Dvojnásobný priestor“, pretože prvýkrát v histórii (okrem ojedinelých pokusov) sme operovali v dvoch budovách – okrem Stanice aj v novej sále divadla S2 pod nadjazdom Rondel, ktorú sme postavili vlastnoručne z pivných prepraviek, slamených balíkov a hlíny a ktorá viac než zdvojnásobila kapacitu Stanice. Prejavilo sa to nielen v dramaturgii, kde sme si mohli dovoliť aj väčšie najmä divadelné predstavenia (vrátane Slovenského národného divadla, ktoré premiérové vystúpilo na Stanici), ale aj v návštevnosti – nová budova je lákadlom a umožnila nám organizovať najmä počas festivalov dve akcie súčasne (napríklad na Fest Anča sme mali v jednom čase niekedy aj tisíc divákov v sále v podkroví, S-dvojke, galérii a záhrade).

Stovka akcií a festivalov

Rok 2010 dokumentuje viac než stovka zrealizovaných večerných akcií (koncertov, divadelných a tanečných predstavení, výstav, filmových projekcií, workshopov, diskusií, často s premiérovým uvedením a medzinárodným zastúpením), medzi ktorými sú najznámejšie festivaly a väčšie workshopy či konferencie (Jeden svet, Žilinský literárny festival, KioSK – festival slovenského nezávislého divadla, Fest Anča – medzinárodný festival animovaných filmov, Týždeň mobility – festival alternatív k motorom, či Memory Kontrol – festival umeleckej reflexie vybraných udalostí dejín 20. storočia, tento rok s témou rokov 1939-1945 a ioch obeťami a hrdinami), ktoré do Žiliny lákajú ľudí nielen zo Slovenska ale aj Európy. K nim okrem jednorázových predstavení a ďalších akcií treba pripočítať najmä kvalitne a medzinárodne zastúpených cyklus koncertov novej hudby pod názvom Kofola Sessions či nová séria čítačiek Literatúry naživo, cyklus klasickej hudby Vážna hudba nevážne. Hostovali sme najrôznejšie ďalšie akcie umelcov zo Slovenska i celej Európy v prísnej a náročnej dramaturgie (žiadny mainstream, žiadne masové akcie, žiadne opakujúce sa a vyskúšané veci), prevádzkovali detské ateliéry, poskytovali priestor výtvarnému odboru Základnej umeleckej školy L. Árvaya, realizovali ďalšie vzdelávacie aktivity pre deti a mládež.

Rastúca návštevnosť

Rok 2010 znamená aj vyššiu a permanentnú návštevnosť podujatí, rozšírenie cieľových skupín a prílev mladej generácie - jednak vďaka projektom realizovaným so školami, ale aj vďaka propagácii zameranej na mladého diváka. Stanica je tak jednou z najnavštevovanejších kultúrnych inštitúcií v regióne (vyše 20 000 divákov) a s ohľadom na alternatívny a náročne ladený program musíme považovať za úspech.

Divadelné produkcie

Z pohľadu umeleckých aktivít sme venovali v roku 2010 veľa energie divadlu. Nielen predstaveniam hosťujúcich súborov zo Slovenska a zahraničia, ktoré nájdete v prílohe, ale aj vlastným produkciám a koprodukciami a najmä ich prezentovaniu v iných mestách a festivaloch. Najmä tanečné predstavenia Jara Viňarského a Jána Luterána s Marianou Ďurčekovou (ale aj Tomáša Krivošíka alebo Zuzany Burianovej) sa predstavili v Bratislave, Košiciach i ďalších mestách na Slovensku, v slovinskom Maribore, v Prahe. Predstavenie Milana Lovišku sa hralo okrem Prahy aj v nemeckom Lipsku. Projekt Svadba študentov VŠMU v našej produkcii (réžia J. Luterán a M. Ďurčeková) získalo hlavnú cenu na festival Nová dráma 2010, čo je veľký úspech. Na Slovensku, ale aj v Prahe sme uviedli aj predstavenie Jána Šimka Posledná historická úloha mladej generácie.

Medzinárodné koprodukcie

Novou veľkou koprodukciou Stanice je Painted Bird (časť 1., Bastard), tanečné sólo v USA žijúceho slovenského choreografa Pavla Zuštiaka v hlavnej úlohe s Jarom Viňarským. Premiéru malo v lete na Stanici počas festivalu KioSK a v novembri bolo uvedené v New Yorku. Oslovil slovenské aj zahraničné publikum a odbornú verjenosť festivalu KioSK, ako aj divákov v USA, vďaka čomu získal pozvania na významné festivaly.

Podobne sa darilo v hudobnej oblasti – okrem koncertov na Stanici, v ktorých sledujeme tri cykly (nová alternatívna hudba, jazz a experimenty, vážna hudba nevážne), sa podarilo aj niekoľko zahraničných akcií. Napríklad sme spolupracovali na festival Pulse v Londýne, kam sme vyslali tri koncerty zo Slovenska. Získali sme na to aj podporu z programu Pro Slovakia.

Vzdelávanie

Presahy do vzdelávania sú čoraz dôležitejšou témou. Priestory pre výtvarný odbor Základnej umeleckej školy Ladislava Árvaya sa rozšírili o novú dielňu, naše Ateliéry takisto vyprodukovali množstvo zaujímavých workshopov, na vrchole ktorých je Detské letné sympózium. Z dielne Ateliérov vychádza aj krátkometrážny animovaný film *Historiky zo Stanice*, ktorý sa podarilo dokončiť po troch rokoch. Vzdelávanie však nerealizujeme len na Stanici – spolupracujeme so školami a každý mesiac im ponúkame zážitkové dielne a hodiny vzdelávania v konkrétnych disciplínach alebo z histórie umenia 20. storočia, kde sme vydali aj publikáciu *Pozor vlak!*, ktorá sprevádza deti hravým spôsobom umením posledných 100 rokov, k čomu sa často na školách pre nedostatok času ale aj skúsených pedagógov nedostanú. Rovnako ku každej výstave v galérii vychádza sprievodca pre deti. Zuzana Burianová realizovala desiatky prednášok na stredných školách o súčasnom tanci v rámci projektu 3P (Priestor Pre Pohyb). V tom istom projekte sa realizovali aj víkendové workshopy súčasného tanca pre mladých tanečníkov na Stanici.

Park pod Rondlom

Dôležitou témou roku 2010 bol park a ďalšia revitalizácia nehostinného priestoru pod nadjazdom Rondel. Náš plán "kreatívneho kempingu" sa postupne realizuje, hoci pomalšie, ako by sme si želali. Cez programy Dobrá krajina a O2 Think Big sme oslovili najmä individuálnych darcov a podporovateľov a zistili, že máme okolo Stanice obrovskú komunitu priateľov a fanúšikov – SMS-kovú súťaž O2 Think Big sme v počte hlasov jednoznačne vyhrali a získali na dokončenie parku 7.000 €. Skupina vybraných architektov a dizajnérov už plánuje budúci vzhľad celého priestoru, plánujeme celý areál oplotiť a zvýšiť okrem estetickej kvality aj bezpečnosť. Dokončili sme S2 na plnohodnotný priestor so svetelnou technikou, sedením pre divákov, kompletnou izoláciou, čo potvrdili aj technici zo Slovenského národného divadla (HollyRoth) alebo Divadla Aréna (Tiso), ktorí tu bez problémov inštalovali aj väčšie divadelné produkcie. Pomohlo nám aj Mesto Žilina, ktoré vybuodovalo nový prístupový chodník z mestskej časti Závodie a pripojilo celú Stanicu a park na verejné osvetlenie.

Všetko je na webe

Zoznam všetkých aktivít a akcií, ktoré sa na Stanici uskutočnili od januára do decembra alebo všetkých aktivít, ktoré smerovali zo Stanice von aj do zahraničia, nájdete na www.stanica.sk. Na našej webstránke nájdete aj fotoreporty takmer z každej akcie či ďalšie novinky a informácie o našich aktivitách. Nová webstránka spustená od januára 2010 je novým nástrojom v našich rukách a prispela významne spolu s Facebookom k zvýšeniu informovanosti aj samotnej diváckej návštevnosti. Je kompletne bilingválna (slovenčina – angličtina) a obsahuje informácie nielen o programe, ale aj reporty, fotoreporty, videá, informácie z iných aktivít a poskytuje najkompletnejší servis o všetkom, čo sa na Stanici a okolo nej deje.

Ďakujeme za podporu

Za podporu, ktorá pomáha našej skromnej ale životaschopnej existencii ďakujeme za rok 2010: portálu Dobrakrajina.sk, cez ktorý môžu prispievať naši individuálni darcovia a tiež vašim 2 percentám z daní, ďalej [Ministerstvu kultúry SR](#), Grantovému programu [Mesta Žilina](#), [Medzinárodnému višegrádskeму fondu](#), programom EÚ [Kultúra 2007-2013](#), [Mládež v akcii](#), [Gruntvig](#), [Nadácii Ekopolis](#) a programu [Oz Think Big](#) spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, [Nadácii SPP](#), [Nadácii Intenda](#), [Nadačnému fondu Slovak Telekom pri Nadácii Intenda](#), [Nadácii-Centrum súčasného umenia](#) a [Nadácii otvorenej spoločnosti](#), [Nadácii Pontis](#), kultúrnym inštitútom a ambasádám USA, Holandska, Česka, Poľska, Francúzska, Veľkej Británie, Rakúska a networku [Trans Europe Halles](#), ktorého sme členmi. Budova Stanice je majetkom [Železníc Slovenskej republiky](#), ktoré nám ju za symbolický nájom zverili do roku 2033. Okolité pozemky záhrady pod Rondlom a S2 sú v správe Slovenskej správy ciest, ktorej tiež ďakujeme za ochotu. Za podporu ďakujeme tiež súkromným sponzorom, pivovaru [Černá hora](#) a spoločnostiam [Doprastav](#), [Kofola](#), [Helios Slovakia](#), [Hotel Galileo](#), [Smrečina Hofatex](#), [SRS Light Design](#), [Sezam](#), [Reynaers Aluminium Systems](#), [Alu-Metal](#), [Interlux](#), [TM Sound](#), [MJM s.r.o.](#) a [Ateliér Choma](#). Internetové spojenie s vami nám už roky bezplatne poskytuje [Bluenet - HMZ Rádiokomunikácie](#). Plagáty nám zdarma lepí ŽIVO a zabezpečuje aj verejné osvetlenie parku pod Rondlom. A samozrejme ďakujeme mediálnym partnerom, ktorí o nás dávajú vedieť - [Rádio FM \(Slovenský rozhlas\)](#), [týždeň](#), [Kam do mesta](#), [Zilina.sk](#), [Žilinský večerník](#), [MY-Žilinské noviny](#), [Zilina.SME.sk](#), [Turistická informačná kancelária Mesta Žilina](#), [Rádio Frontinus](#), [Rádio ZET](#), [TV Patriot](#), [TASR](#), [SITA](#), [Changenet.sk](#), [Port.sk](#), [Kuultur.com](#), [H.O.M.I.E](#), [Listuj.sk](#), ...